

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 09 października 2018 r.

DWKI-WPB.0916.1.2018.KC

Pani
Małgorzata Nowicka
Prezes Fundacji „Instytut Edukacji Pozytywnej”
ul. Lebiodowa 11L
04-674 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U., nr 185, poz. 1092) Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w terminie od 30 kwietnia do 31 maja 2018 r. przeprowadziło kontrolę w Fundacji „Instytut Edukacji Pozytywnej”, z siedzibą w Warszawie, przy ul. Lebiodowej 11L (dalej: Fundacja).

Kontrolą objęto prawidłowość wykonania zadania z zakresu zdrowia publicznego, w tym wykorzystania dotacji przekazanej na realizację zadania pn.: „Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży - w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych”, zleconego umową Nr MEN/2017/DWKI/1490 z 30 października 2017 r.

Celem kontroli było zbadanie prawidłowości realizacji ww. zadania, w tym w szczególności:

- I. Stopnia realizacji zadania;
- II. Efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania;
- III. Prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- IV. Prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Na podstawie wyników kontroli, pozytywnie oceniono realizację zadania publicznego przez Fundację. w wyniku kontroli stwierdzono przeprowadzenie działań zgodnie z celami zadania oraz wykorzystanie środków z dotacji zgodnie z przeznaczeniem.

Minister Edukacji Narodowej na podstawie art. 14 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916 oraz z 2016 r. poz. 2003) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492), ogłosił konkurs ofert na realizację ww. zadania publicznego. w wyniku rozstrzygnięcia konkursu wybrana została oferta Fundacji „Instytut Edukacji Pozytywnej”, z którą Minister Edukacji Narodowej w dniu 30 października 2017 r. zawarł umowę nr MEN/2017/DWKI/1490 (dalej: umowa). Termin realizacji zadania określono od daty podpisania umowy do 31 grudnia 2017 r. Na realizację zadania MEN przekazał dotację w wysokości 3 693 410,00 zł. Kontrolą objęto całość przekazanej dotacji.

Ocenę kontrolowanej działalności uzasadniają ustalenia z kontroli.

I. Efektywność, rzetelność, jakość i stopień realizacji zadania

W wyniku kontroli stwierdzono, że działania określone w harmonogramie umowy zostały zrealizowane i są zgodne z określonymi celami. Realizacja zadania odbyła się w zakresie i terminach zaplanowanych w harmonogramie i kosztorysie umowy.

Celem zadania publicznego było podniesienie kompetencji nauczycieli, rodziców i uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym kształtowanie postaw i przekonań wspierających zdrowie psychiczne. Zgodnie z ofertą wykonania zadania, Fundacja zrealizowała niżej wymienione działania.

1. Przeprowadzono diagnozę potrzeb w zakresie wiedzy i umiejętności w obszarze zdrowia psychicznego. Diagnoza przeprowadzona została metodą ankietową na grupie docelowej odbiorców: 1200 rodziców, 2500 nauczycieli oraz 5000 dzieci i młodzieży. Ankieta wśród uczniów miała na celu rozpoznanie problemów i potrzeb z obszaru zdrowia psychicznego. w odniesieniu do rodziców i nauczycieli badanie dotyczyło rozpoznania potrzeb adekwatnego reagowania w sytuacjach trudności doświadczanych przez ich dzieci/uczniów.
2. Przygotowano 2 modelowe programy profilaktyczne z zakresu zdrowia psychicznego dla szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych pn.: „Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego. Modelowy Program Promocji i Profilaktyki dla szkół podstawowych i placówek oświaty”, „Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego. Modelowy Program Promocji i Profilaktyki dla szkół ponadpodstawowych i placówek oświaty” Celem głównym Programów jest promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego prowadzona w sposób dopasowany do potrzeb odbiorców

i możliwości infrastrukturalnych instytucji, przy pełnym zaangażowaniu całej społeczności szkolnej. Cele szczegółowe Programów dotyczą:

- rozwoju intrapsychoicznego i interpersonalnego uczniów, w tym w szczególności nabycia kompetencji, poznawczych, emocjonalnych, behawioralnych, zwiększenia świadomości wpływu Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych (dalej: TIK) na zdrowie psychiczne;
- tworzenia warunków organizacyjnych do efektywnego wspierania zdrowia psychicznego uczniów i uczennic;
- bezpieczeństwa i warunków zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Rzetelność i adekwatność Programów modelowych została poparta opiniami ekspertów z zakresu: socjologii, psychologii, pedagogiki, seksuologii. w ramach działania przygotowane zostały recenzje wskazujące na trafność treści zaprezentowanych w Programie.

3. Przygotowano narzędzia do działań informacyjno-edukacyjnych i interwencyjnych:

- 90 scenariuszy zajęć dla nauczycieli do prowadzenia zajęć z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego, kształtowania postaw dbałości o zdrowie psychiczne oraz bezpieczeństwa;
- 20 kursów e-learningowych dla wszystkich grup odbiorców dotyczące budowania kompetencji dbania o zdrowie psychiczne;
- 1 bazę dobrych praktyk - po 10 przykładów z Polski i z zagranicy;
- 20 algorytmów postępowania dla nauczycieli i rodziców w sytuacjach trudnych doświadczanych przez dziecko;
- 8 „gier” w Social Media o charakterze promocyjno-informacyjnym;
- prezentacje multimedialne dostosowane do poziomów rozwojowych dziecka zawierające informacje z zakresu wzmacniania potencjału zdrowia psychicznego, kształtowania pozytywnych postaw i przekonań;
- 10 infografik służących upowszechnianiu wiedzy o zdrowiu psychicznym podczas wykładów i pracy z uczniami/rodzicami poprzez Internet;
- interaktywną aplikację „Dziennik wdzięczności” - służący do rozpoznawania własnych emocji, nazywania ich oraz rozumienia emocji innych ludzi. Aplikacja ma charakter innowacyjny ponieważ po rozpoznaniu zagrożeń z obszaru zdrowia psychicznego wskazuje adekwatne formy pomocy;
- 5 e-booków internetowych dla uczniów szkoły podstawowej, szkół ponadpodstawowych, rodziców i nauczycieli. Materiały dotyczą profilaktyki zdrowia psychicznego. Zostały one wzbogacone ćwiczeniami do pracy własnej;

- program internetowy pt. „Myślę pozytywnie” z udziałem znanych osób. Program był realizowany w ramach cyklu krótkich wywiadów dotyczących różnorodnych zakresów zdrowia psychicznego;
- cykl filmów edukacyjno-informacyjnych (10 odcinków) pt. „Rodzina(NIE)idealna”. Fabuła filmów skupia się wokół problemów życia rodzinnego. Wskazuje na wartości rodzinne i wspierającą rolę rodziny;
- 8 interaktywnych ankiet rozpoznających problemy i badających potrzeby edukacyjne z zakresu zdrowia psychicznego uczniów lub wychowanków, w szkole lub placówce oświatowej. Ankiety są pomocne w przeprowadzeniu diagnozy aktualnych problemów i potrzeb danej grupy uczniów/dzieci. Wyniki ankiet służą do podejmowania adekwatnych działań zaradczych/profilaktycznych.

Powyższe narzędzia wykorzystywane były w trakcie realizacji szkoleń dla nauczycieli i specjalistów szkolnych z poradni psychologiczno-pedagogicznych.

4. Przeprowadzono 80 szkoleń pn.: „Lider Pozytywnego Myślenia” z wykorzystaniem metody warsztatowej. w szkoleniach udział wzięło 3 212 osób. Celem działania było podniesienie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych uczestników z zakresu zdrowia psychicznego. Każde szkolenie zakończone było ewaluacją, w której jako metodę wykorzystywano ankietę elektroniczną. Przeprowadzono pre-test i post-test. Na ankietę odpowiedziało 2 300 uczestników, wyniki ankiety zostały zawarte w Raporcie monitorująco-ewaluacyjnym. z Raportu wynika, że szkolenia „Lider Pozytywnego Myślenia” podniosły poziom wiedzy uczestników w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego oraz wpłynęły pozytywnie na zmianę ich przekonań, co odzwierciedlają wyniki badania ewaluacyjnego. Odsetek przyrostu wiedzy w zakresie zdrowia psychicznego zadeklarowało 98% uczestników szkolenia, a 94% pozytywnie oceniło poziom zdobytej wiedzy. Jednocześnie 98% respondentów zadeklarowało potrzebę dalszego wsparcia w ramach projektu „Myślę pozytywnie”.
5. Przeprowadzono 16 konferencji wojewódzkich pt. „Myślę pozytywnie. Edukacja dla zdrowia psychicznego”. Uczestnikami konferencji byli nauczyciele, pedagodzy i specjaliści z zakresu zdrowia psychicznego. Uczestniczyło w nich łącznie 1 606 osób. w Raporcie monitorująco-ewaluacyjnym stwierdzono, że konferencje podniosły poziom zainteresowania i wiedzy uczestników profilaktyką zdrowia psychicznego.
6. Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną pod hasłem „Myślę pozytywnie. Edukacja dla zdrowia psychicznego”. Ideą kampanii była promocja profilaktyki zdrowia psychicznego. Szczególny akcent położono na profilaktykę zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży. Celem kampanii było:

- podniesienie świadomości dzieci i młodzieży oraz przedstawicieli systemu edukacji o znaczeniu zdrowia psychicznego w rozwoju młodego człowieka;
- pobudzenie tworzenia atmosfery otwartości na problemy i wyzwania w zakresie działań profilaktycznych;
- aktywizowanie środowisk edukacyjnych do wdrożenia nowoczesnych działań profilaktycznych;
- zwiększenie zainteresowania mediów tradycyjnych i internetowych tematyką zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- promocja działań w obszarze zdrowia psychicznego podejmowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

W czasie kampanii wykorzystano wsparcie „twarzy kampanii” tj. 28 osób ze świata filmu, muzyki, telewizji. Kampania została objęta patronatem medialnym przez miesięczniki: Zwierciadło, Sens, dziennik Super Express, magazyny: Bravo, Victor Junior, Kumpel i portal Zwierciadlo.pl. Przekaz kampanii został skierowany do rodziców, nauczycieli i specjalistów. Dodatkowo podczas spotkań Fundacja rozszerzyła działanie, poza ramy projektu, i objęła wsparciem także dzieci i młodzież oraz pracowników Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych oraz Domów Dziecka. Działanie to nie doprowadziło do zwiększenia kosztów projektu. Kampania w okresie trwania projektu dotarła do 1 291 980 odbiorców .

7. Projekt skierowany był również do dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Podjęta została problematyka edukacji seksualnej wśród dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną i autystycznymi.

Fundacja przeprowadziła w grudniu 2017 r. badanie pilotażowe pn.: Edukacja Seksualna w ramach projektu „Myślę pozytywnie”. Wynik badania wskazuje na duże zapotrzebowanie na tego typu programy. w ramach tego działania przygotowano: program edukacji seksualnej; poradnik dla rodziców tej grupy dzieci; poradnik dla nauczycieli. Opracowano i wydano 10 publikacji (tytuły publikacji: „Kim jestem - tożsamość płciowa”, „Rodzina”, „Dbam o siebie”, „Buduję relacje z ludźmi”, „Moje relacje”, „Emocje i uczucia - co czuję?”, „Dojrzewam, zmieniam się - dbam o siebie”, „Dojrzewanie dziewczynek”, „Dojrzewanie chłopców”, „Intymność”) dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w nakładzie 200 egzemplarzy każda (ogółem 2000 egzemplarzy). Publikacje te stanowią pomoc w edukacji seksualnej tej grupy odbiorców.

8. Efektywność przygotowanych narzędzi została sprawdzona w badaniach pilotażowych w 130 szkołach wobec 12 000 uczniów. Program był konsultowany przez lekarza seksuologa oraz psychiatrę specjalistę w dziedzinie seksuologii. Badanie pilotażowe zostało podsumowane w raporcie, które wykazało, że:

- proponowane w Modelowym Programie działania są możliwe do zastosowania w placówkach oświatowych i szkołach na różnych etapach edukacyjnych;
- proste i czytelne narzędzia ewaluacyjne w Programie dają nauczycielom, psychologom i pedagogom możliwość badania realizacji osiągniętych celów oraz sprawdzania potrzeb uczniów i uczennic oraz wychowanków;
- przejrzyste cele szczegółowe prezentowane w Programie zawierają wszelkie, uznane przez specjalistów wysokiej klasy, oddziaływania służące poprawie zdrowia psychicznego młodych osób;
- kategorie zaburzeń psychicznych przedstawiane są w programie rzetelnie, zgodnie z aktualnie obowiązującą międzynarodową klasyfikacją ICD;
- program ma charakter systemowy, ujmuje szkołę jako strukturę, w skład której wchodzi uczniowie, nauczyciele i rodzice - wartością opracowanego Modelu jest możliwość zaangażowania całej społeczności szkolnej w działania profilaktyczne.

Wszystkie zadania zostały w pełni zrealizowane. Realizacja Projektu jest kontynuowana w ramach zakładanej trwałości. Całość materiałów wypracowanych w czasie realizacji projektu została udostępniona na stronie projektu: <http://myslepozytywnie.pl/>.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

II. Prawdliwość wykorzystania środków publicznych na realizację zadania

Kontrolą objęto całą kwotę przekazanej dotacji, tj. 3 693 410 zł.

Przy realizacji zadania, prowadzeniu księgowości oraz administrowaniu środkami, Zleceniobiorca przestrzegał przepisów załącznika nr 2 do ogłoszenia o konkursie pn. Regulamin otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego (dalej: Regulamin) oraz załącznika nr 2 do ogłoszenia o konkursie pn. Zasady przyznawania i rozliczania dotacji (dalej: Zasady), a w szczególności:

- a. dokumenty księgowe dotacji potwierdzają jej wydatkowanie zgodnie z przeznaczeniem i w terminie określonym w umowie dotacji (§1 ust.1 i 2 Zasad),
- b. zleceniobiorca prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych w ramach dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków (§ 5 ust 2 Zasad),
- c. środki z dotacji Ministra Edukacji Narodowej były przechowywane na wyodrębnionym na potrzeby realizacji zadania rachunku bankowym lub wydzielonym subkoncie,
- d. księgowość była prowadzona z uwzględnieniem następujących zasad (§ 5 ust. 5 pkt 1- 4 Zasad):

- zleceniobiorca był zobowiązany do prowadzenia pełnej i przejrzystej dokumentacji księgowej dotyczącej zadania, odrębnie w stosunku do innych kosztów własnej działalności, m.in. poprzez wydzielenie ewidencji otrzymanych i wydatkowanych środków pochodzących z dotacji w księgowym planie kont stosowanym przez zleceniobiorcę. Zapisy księgowe odzwierciedlały na bieżąco koszty i wydatki dotyczące realizacji zadania;
- dokumenty finansowe były ostemplowane lub opisane treścią: „Sfinansowane z dotacji MEN.....umowa.....nr ... w kwocie”. Opis dokumentów zawierał przeznaczenie dokonanych zakupów;

Stosowano zasady w zakresie zapobiegania podwójnemu finansowaniu (§ 5 ust. 7 Zasad).

Przy realizacji zadania stosowano zasady określone w (§ 5 ust. 8 Zasad) dotyczące braku możliwości:

- przekazywania środków uzyskanych z dotacji przez zleceniobiorcę na rzecz członków jego organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich,
- wykorzystywania środków uzyskanych z dotacji przez zleceniobiorcę na rzecz członków jego organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich,
- wykorzystywania środków uzyskanych z dotacji przez zleceniobiorcę na zakup towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organów dotowanego lub pracownicy oraz ich osoby bliskie, na zasadach innych, niż określone w § 4 ust. 7.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem

Zleceniobiorca rzetelnie dokumentował działania podejmowane w ramach realizacji zadania publicznego. Dokumentacja zawierała, zgodnie z § 3 ust. 1, 2 Regulaminu:

- a. listę uczestników zawierającą imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, podpis uczestnika oraz nazwę organizacji/institucji i funkcję uczestnika,
- b. listę podmiotów, z którymi zleceniobiorca zawarł umowy cywilnoprawne (trenerów, wykładowców, wychowawców), wraz z umowami,
- c. szczegółowy program, wraz z nazwiskami osób odpowiedzialnych za prowadzenie poszczególnych elementów,
- d. kopie materiałów rozdawanych uczestnikom,
- e. raporty, materiały wypracowane podczas warsztatów,
- f. kopie ankiet ewaluacyjnych,
- g. raport ewaluacyjny,
- h. po jednym egzemplarzu wszystkich opublikowanych materiałów,

- i. pliki elektroniczne zawierające opracowaną publikację.

Dochowano obowiązku informowania o źródle współfinansowania zadania na zasadach określonych w § 8 umowy, dotyczących obowiązków informacyjnych Zleceniobiorcy, tj.:

- a. dokumenty dotyczące realizacji zadania potwierdzają dochowanie obowiązku informowania o fakcie otrzymania dotacji w sprawozdaniach i wszelkich publicznych wystąpieniach, związanych z realizacją dotowanego zadania zgodnie z umową,
- b. w konferencjach inaugurujących program w poszczególnych województwach, informacje przekazane były rzetelnie, zgodnie z agendą spotkania,
- c. prawidłowo realizowano postanowienia umowy dotyczące prowadzenia szkoleń i promocji zadania publicznego.

Do realizacji projektu było wyodrębnione subkonto dedykowane umowie. Kontrolerzy sprawdzili terminowość wypłacania zobowiązań wynikających z umów.

Dokumentacja była prowadzona zgodnie z umową i potwierdza realizację działań zaplanowanych w projekcie.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

DYREKTOR GENERALNY
Joanna Szczawińska